

Lp Heidy Purga
kultuuriminister
Kultuuriministeerium

Teie 28.09.2026 nr 1-11/1023-1

Meie 12.10.2026 nr 2-3/248-3

Eelnõu KUM/26-1063
kooskõlastamine märkustega

Kultuuriministeerium esitas Eesti Linnade ja Valdade Liidule (edaspidi ka ELVL) 28.09.2026 kooskõlastamiseks kultuuriministri 30. septembri 2025. a määruse nr 6 „Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetamiseks eraldatud vahenditest sporditoetuste taotlemise ja andmise kord ning sportlasele ja tema treenerile preemia määramise kord“ muutmise määruse eelnõu (edaspidi määrus).

ELVL toetab määruse eesmärki suurendada laste regulaarset liikumist koolipäeva jooksul ning pakkuda esimese kooliastme õpilastele võimalust tutvuda erinevate spordialadega treenerikutset omavate treenerite juhendamisel. Määrus vajab siiski täiendamist, et selgelt määratleda programmi rakendamise korraldus, kohalike omavalitsuste (edaspidi ka KOV) kaasrahastuse kujunemine ning Tallinna erisuse seos meetme eesmärgiga.

Eesti Linnade ja Valdade Liit **kooskõlastab eelnõu tingimusel, et arvestatakse järgmiste märkuste ja ettepanekutega:**

1. Määruse § 4 lõige 3 määratleb „Sport koolis“ programmi eesmärgi, kuid kooli ja koolipidaja rollid programmi rakendamisel jäävad ebaselgeks. Seletuskirja kohaselt toimub tegevus koolipäeva osana koostöös kooliga, kuid määrusest ei selgu, millistel alustel koolid programmi kaasatakse, kas ja millises vormis on vajalik koolipidaja nõusolek, kuidas seostub programm õppekava ja esimese kooliastme nädalakoormusega ning kuidas jaguneb vastutus laste järelevalve ja ohutuse eest olukorras, kus tegevust viib läbi treener, kes ei ole kooli õpetaja. Programmi rakendamisel tuleb arvestada ka koolibusside graafikute, spordiruumide kasutamise ja kooli muu töökorraldusega. Palume täpsustada programmi rakendamise põhimõtteid ning määratleda vähemalt kooli, koolipidaja ja maakonna spordiliidu rollid, koolide kaasamise kord, järelevalve ja ohutusega seotud vastutus ning programmi seos kooli töökorraldusega. Vajaduse korral tuleks need küsimused täpsustada enne programmi rakendamist koostatavas rakendusjuhendis või muus rakenduskorraldust kirjeldavas dokumendis.
2. Määruse § 4 lõikes 3 on „Sport koolis“ programmi eesmärk sõnastatud üldiselt esimese kooliastme õpilaste regulaarse liikumise suurendamise ning erinevate spordialadega tutvumise kaudu. Samas jäetakse § 18 lõike 4 kohaselt toetuse suuruse arvutamisel Harjumaa klassikomplektide koguarvust välja Tallinna linna klassikomplektide arv. Seletuskirjas põhjendatakse Tallinna erisust muu hulgas sellega, et Tallinnas on lastel võrreldes teiste piirkondadega rohkem võimalusi osaleda huvitegevuses, linnas toimib juba sarnaste põhimõtetega „Sport kooli“ programm ning treeneritel on rohkem väljundeid. Need põhjendused viitavad sellele, et meetmel on lisaks laste

liikumisaktiivsuse suurendamisele ka regionaalse kättesaadavuse parandamise ja piirkondlike võimaluste võrdsustamise eesmärk.

Kui regionaalsete erinevuste vähendamine on toetuse jaotusmudeli üks keskseid lähtekohti, peaks see kajastuma ka programmi eesmärgis. Teeme ettepaneku täiendada § 4 lõiget 3 selliselt, et programmi eesmärgina oleks selgelt nimetatud juhendatud liikumis- ja sporditegevuse piirkondliku kättesaadavuse parandamine või lastele sõltumata elukohast võrdsemate osalemisvõimaluste loomine. Kui meetme eesmärki selliselt ei täpsustata ega Tallinna erisust programmi eesmärgist lähtuvalt täiendavalt põhjendata, ei pea ELVL Tallinna klassikomplektide väljajätmist toetuse arvestusbaasist piisavalt põhjendatuks ning teeb ettepaneku Tallinna erisus üle vaadata.

3. Määruse § 4 lõike 3 kohaselt toimub programm treenerikutset omavate treenerite juhendamisel, kuid eelnõust ega seletuskirjast ei selgu, kas programmi rakendamiseks piisab mis tahes kehtivast treenerikutsest või eeldatakse konkreetset kutsetaset. Palume täpsustada, millist kvalifikatsiooni § 4 lõike 3 tähenduses programmis osalevalt treenerilt eeldatakse. Kui kavandatakse konkreetse minimaalse kutsetaseme kehtestamist, tuleb enne selle sätestamist hinnata nõude rakendatavust ja nõutava kvalifikatsiooniga treenerite tegelikku kättesaadavust eri piirkondades.

4. Määruse § 14 lõike 4¹ kohaselt võib riiklik toetus moodustada kuni 85% programmi maakonna tasandil elluviimise maksumusest ning KOVide rahaline panus peab olema vähemalt 15%. Määrusest ei selgu piisavalt, millisel alusel kujuneb programmis osalevate omavalitsuste konkreetne rahaline panus ega kuidas tagatakse maakonna tasandil nõutava kaasrahastuse olemasolu.

Ebaselgust suurendab asjaolu, et § 9 lõike 9 kehtetuks tunnistamisega kaotatakse KOVi kinnituskirja nõue. Seletuskirja kohaselt ei taganud kinnituskiri praktikas KOV toetuse laekumist lubatud mahu ning lõplik panus selgus alles aruandluses. Samal ajal võib § 24 lõike 6 järgi alla 15% jääva tegeliku KOV panuse korral toetust vähendada või tagasi nõuda.

Senise Eesti Olümpiakomitee rahastusmudeli järgi on KOVide panus olnud vähemalt samas ulatuses kui EOK panus ehk sisuliselt vähemalt 50%. Määrusega väheneb KOVide minimaalne osalus 15%-le, kuid samal ajal suureneb programmi maht oluliselt: 2027. aastal lisandub 2 miljonit eurot ning programmi haare kasvab ligikaudu 120 klassilt 620 klassini¹. Seetõttu ei pruugi väiksem omaosaluse määr tähendada KOVide kogukulu vähenemist eurodes. Seletuskirjas ei ole esitatud programmi 2027. aasta eeldatavat kogumaksumust ega KOVide prognoositavat kogupanust.

Palume täpsustada, kuidas kujuneb ja lepitakse kokku KOVide vähemalt 15% rahaline panus ning kuidas toimitakse juhul, kui kavandatud kaasrahastus ei realiseeru. Samuti teeme ettepaneku täiendada mõjude hinnangut KOV-vaates, esitades vähemalt 2027. aasta programmi eeldatava kogumaksumuse ja KOVide rahalise panuse prognoosi. KOVile peab enne programmis osalemise otsustamist olema teada tema võimaliku rahalise panuse kujunemise alus ja eeldatav suurus.

5. Eelnõust ei nähtu piisava selgusega, milliste kulude katmiseks võib „Sport koolis“ programmi raames eraldatavat toetust kasutada. Määruse § 14 lõige 4¹ sätestab küll, et toetuse kogusummast võib kuni 10%, kuid mitte rohkem kui 12 000 eurot kasutada programmi haldamiseks, kuid programmi muude abikõlblike kulude ringi ei ole määruses täpsustatud. Seletuskirjas on nimetatud muu hulgas treenerite tööjõukulused ja spordiinventari soetamist, kuid määrusest ei selgu, kas toetuse arvelt võib katta ka näiteks

¹ Allikas: <https://www.kul.ee/uudised/2027-aastal-saavad-lisarahastust-kultuuriranits-sport-koolis-ja-rahvusvahelised>

treenerite sõidukulused, spordiinventari kasutamise või rendikulused, spordirajatiste kasutamise kulused või muid programmi elluviimiseks vajalikke kuluseid.

Abikõlblike kulude selge määratlemine on vajalik nii maakonna spordiliidule toetuse kasutamise kavandamiseks kui ka kohalikele omavalitsustele, et neil oleks enne programmis osalemise otsustamist võimalik hinnata programmi tegelikku rahalist mõju ja oma võimalikku panust.

Palume täiendada § 14 lõiget 4¹ või muud „Sport koolis“ programmi toetust reguleerivat sätet selliselt, et oleks üheselt määratletud, milliste programmi elluviimisega seotud kulude katmiseks võib toetust kasutada.

6. Määruse § 18 lõike 4 järgi kujuneb programmi toetuse suurus 1.–3. klassikomplektide arvu alusel ning maakonnale arvestatakse toetust minimaalselt üheksa klassikomplekti kohta. Seletuskirja järgi vastab üheksa klassikomplekti üldjuhul vähemalt ühele kolme paralleelklassiga koolile. Selline arvestus eeldab täpsustamist nende väiksemate maakoolide puhul, kus esimese kooliastme õpilased õpivad liitklassides.

Palume täpsustada, kuidas arvestatakse toetuse suuruse määramisel liitklasse ja muu klassikorraldusega väikekoole.

7. Määruse § 18 lõikes 3 ja § 24 lõikes 5 kasutatakse sõnastust, mille kohaselt on riiklik toetus „rohkem kui 85% võrra suurem kohaliku omavalitsuse üksuste, nende liidu või maakondliku arenduskeskuse toetusest“. Sõnastus on mitmeti mõistetav, sest „85% võrra suurem“ tähendab matemaatiliselt 1,85-kordset summat ega ole samastatav 85% osakaaluga kogumaksumusest.

Teeme ettepaneku sõnastada nimetatud sätted üheselt arusaadavalt ning lähtuda määruse § 14 lõike 4¹ loogikast, mille kohaselt määratakse riikliku toetuse ja KOV panuse osakaal programmi kogumaksumusest.

8. Määruse § 26 lõike 2¹ kohaselt makstakse „Sport koolis“ programmi toetus välja kalendriaasta põhiselt kahes osas: kuni 60% pärast toetuse määramist ning ülejäänud osa pärast 1. juuniks esitatavate andmete kontrollimist, kuid mitte hiljem kui 1. septembril. Samas toimub programm koolipäeva osana ning selle tegevused on kavandatud õppeaasta loogikast lähtudes. Seetõttu ei ole piisavalt selge, kuidas tagatakse programmi järjepidev planeerimine kooli õppeaasta lõikes ning kuidas rahastatakse sügisel algava uue õppeaasta tegevusi.

Teeme ettepaneku selgitada programmi rahastamise ja õppeaasta omavahelist seost ning kujundada väljamaksete korraldus selliselt, et koolidel ja maakonna spordiliitudel oleks võimalik programmi tegevusi õppeaastaks ette planeerida.

9. Palume parandada määruse § 28 lõikes 2 sisalduv tehniline sõnastusviga („...kulutustelt, mille koostamisel...“) ning ühtlasi kontrollida määruse keelelist ja normitehnilist korrektsust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Veikko Luhalaid

tegevdirektor

Agne Vaalmäe

agne.vaalmae@elvl.ee